

MIDT I

# verdensmålene



Din guide til at bruge verdensmålene i dit arbejde

**step-by-step**

Denne guide er blevet til i et samarbejde mellem Regional Udvikling og Danish Management.

December 2020

På engelsk går verdensmålene under titlen

Sustainable Development Goals  
– i daglig tale SDG



# Introduktion

FN's verdensmål blev vedtaget af verdens regeringsledere på et FN-topmøde i 2015. Verdensmålene består af 17 konkrete mål og 169 delmål, som frem mod 2030 sætter kursen mod en mere bæredygtig fremtid for hele verdens befolkning.

Verdensmålene favner meget bredt. Formålet er at udvikle verden i en bæredygtig retning med mindre ulighed, mere uddannelse og en mere bæredygtig brug af klodens ressourcer etc. Når I skal bruge verdensmålene i praksis, er det vigtigt at huske på, at nogle mål og delmål er mere relevante end andre – både for det projekt eller den aktivitet, I har i fokus, og for Region Midtjylland i det hele taget. En stor del af arbejdet med verdensmålene går derfor ud på at indsnævre, hvilke mål og delmål, der er relevante for den indsats, som man ønsker at forbedre.

Denne step-by-step-guide er et redskab, der hjælper jer, teamet eller afdelingen med at identificere de vigtigste verdensmål for et projekt. Guiden skal gøre jer opmærksomme på områder, aspekter og samarbejdspartnere, som I måske ikke er

vant til at tænke ind. Måske vil I også opdage utilsigtede effekter – positive som negative.

Region Midtjylland er en del af en større helhed, og derfor er FN's 17 verdensmål valgt som rammen for Regions Midtjyllands udviklingsstrategi.

Region Midtjylland er født som et partnerskab og opnår kun gode resultater ved at arbejde sammen med andre – internt og eksternt. Med verdensmålene som strategisk ramme er vores helt særegne position, at vi i partnerskaberne skal sigte mod og fremme indsatser, udviklinger og løsninger, der er sammentænkte og tager højde for at tingene spiller sammen og påvirker hinanden.

God fornøjelse!

Regional Udvikling, Region Midtjylland

# Verdensmålene – mål for jeres aktiviteter

Verdensmålene sigter mod at måle den forskel, som jeres indsats gør for borgere, virksomheder, kollegaer, samfund og natur. Det giver jer samtidig mange fordele, når I inddrager verdensmålene i jeres målsætninger.

I skal se verdensmålene som en overordnet ramme til at formulere målsætninger for netop jeres indsats/projekt. At sætte mål er en helt grundlæggende øvelse ved al projektplanlægning og -styring, og man kan ikke forestille sig en indsats uden et (for)mål.

Guiden her er et redskab til at få sat mål med afsæt i verdensmålene. I kan bruge guiden både til nye projekter og igangværende aktiviteter.

## Fordele ved at tage afsæt i verdensmålene:



### **I KAN STYRKE SAMARBEJDET MED EKSTERNE OG INTERNE AKTØRER**

Verdensmålene bliver i højere og højere grad et fælles sprog, som er kendt både i Danmark og internationalt. Hvis I kan forklare jeres projekt via en kobling til verdensmålene, er I kommet godt fra start i et nyt samarbejde. I kan altså styrke samarbejdet både internt og eksternt.



### **I KAN BLIVE OPMÆRKSOMME PÅ NYE SYNERGIER PÅ TVÆRS**

Verdensmålene er et unikt værktøj til at sammenligne mange ulige områder. Et projekt inden for transportområdet kan fx vurderes ift. miljø, ulighed, uddannelse, sundhed, økonomisk vækst osv. I bliver altså mere opmærksomme på, hvordan jeres indsats bidrager til at løse flere problemer og dermed udvikler samfundet fx også på tværs af enheder og sektorer.



### **I KAN BLIVE SKARPERE TIL AT KOMMUNIKERE JERES INDSATS**

Med verdensmålene bliver I mere opmærksomme på, hvem jeres projekt påvirker og hvordan, og hvem der påvirker jeres projekt. Det gør det lettere for jer at kommunikere tydeligt om jeres indsats/projekt.



### **I KAN SKABE FORNYELSE OG INNOVATION**

Verdensmålene rummer kimen til fornyelser og innovation i opgaveløsningen. Med verdensmålene har I en platform for innovation, der kan forstærke jeres tidligere indsatser og sikre en systematik og et højt ambitionsniveau i det, I gør.

# Guidens opbygning

Denne guide er tænkt som en hjælp særligt i starten, hvor I skal begynde at bruge verdensmålene. Guiden er bygget op i "steps", og processen er brudt op i etaper, så det er nemmere at gå til. I tilknytning til guiden er der eksempler på konkrete verdensmåls cases fra Region Midtjylland, hvor I kan hente inspiration.

Guiden er samtidig tænkt som et lille opslagsværk, som I kan bruge, når I skal have genopfrisket metoden og hurtigt finde links til værktøjer mv. Derfor er der for hvert step i

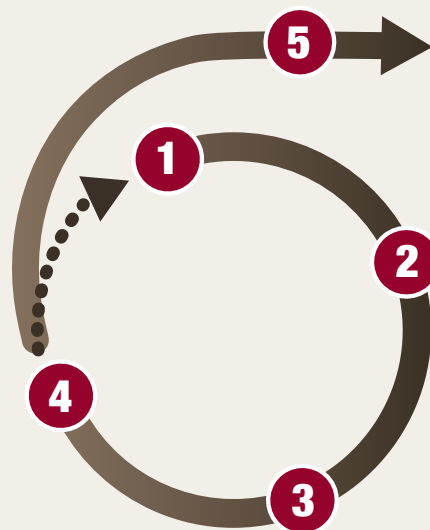
guiden en boks med de vigtigste tips og links. Se også links bagerst i guiden.

Et af støtteværktøjerne til denne guide er et procesredskab (Excel). Det kræver ikke særlige Excel-kompetencer, og det kan være en hjælp til at notere og dokumentere konklusioner undervejs. Tjek evt. om det er et redskab, du kan bruge i dit projekt.

*Step-by-step guiden er tænkt til at blive brugt i en gruppe på 2-6 mennesker. Én person er tovholder.*

## Guiden har fem steps, som I skal følge kronologisk:

- STEP 1** Hvordan vil I koble projektet til verdensmålene?
- STEP 2** Hvilke verdensmål er relevante for projektet?
- STEP 3** Hvilke delmål er relevante for projektet?
- STEP 4** Hvordan bidrager projektet positivt/negativt til (del)målene?
- STEP 5** Hvilke aktiviteter skal der til, for at I kommer i mål?



# Hvordan vil I koble projektet til verdensmålene?

## a) Zoom mentalt ind på jeres projekt



Sid i stilhed og genkald jer hver især det projekt, I skal i gang med. Tænk også på det unikke for Region Midtjylland, hvor et projekt ofte løser flere samfundsmæssige udfordringer.

Tovholderen tager tid og siger til, når I skal videre til næste etape.

Find og definer hensigt og formål med at koble projektet til verdensmålene.

Dette bliver jeres motivation og pejlemærke igennem hele processen.



## b) Identificer styrker, svagheder, muligheder og trusler

Find post-its, blyanter og motivations-arket (kan printes fra [side 15](#) i denne guide).



**Start med** en brainstorm, hvor I hver især skriver alle de ord, der falder jer ind om projektet. Skriv overvejelser ned uanset om det er styrker, svagheder, fordele eller trusler. (Find evt. inspiration til jeres brainstorm i stikordene på side 7). Tovholderen tager tid.

**Skriv** gerne så mange post-its som muligt. Intet er for stort eller småt.



**Belys** nu sammen alle aspekter ved projektet ud fra det, I har skrevet ned.

**Fordel** jeres post-its på motivation-arkets plus og minus side. Det er en hjælp til at organisere jeres brainstorm.

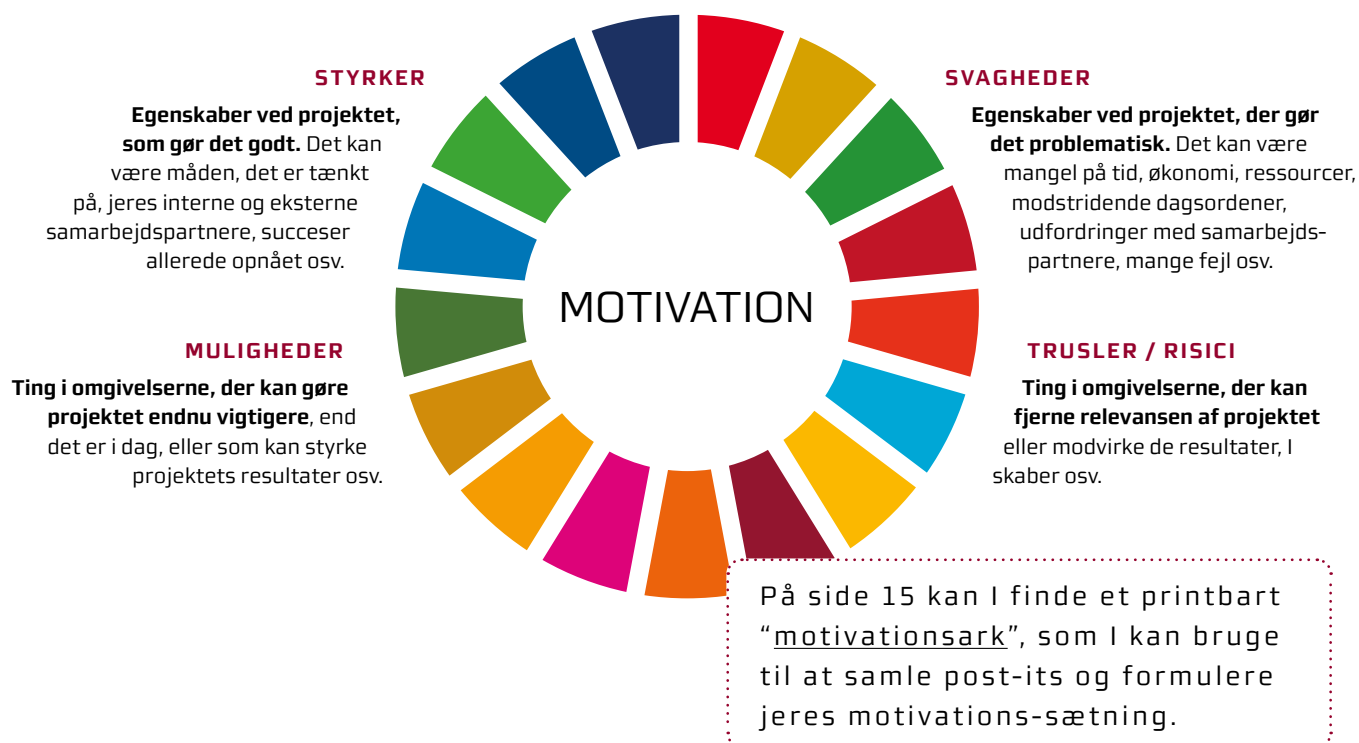
Styrker  
er ...

Svagheder  
er ...

Muligheder  
er ...

Trusler  
er ...

**Nu har I et struktureret 360-graderssyn på projektet og har diskuteret dets vigtigste elementer.**



### c) Formuler jeres motivation



◀ **Skriv** nu hver især tre post-its med de ting, I synes, er allermest vigtigt ved projektet.

**Præsenter** jeres post-its for hinanden



◀ **Vælg** én post-it, som er den vigtigste. Er det umuligt at vælge én, så formuler en ny i fællesskab.

Det vigtigste er ...

**Ud fra den ene post-it formulerer I jeres motivation i én sætning for at koble projektet til verdensmålene\*.**

Denne sætning er vigtig i de næste steps, og især når I kommer til step 5.
























\* Brug evt. følgende to sætninger: "Vi vil bruge verdensmålene til at xxx .... Det vil vi fordi, xxx ...". Alternativt: "Verdensmålene kan bidrage til xxx ... i vores projekt. Det kan de fordi, xxx ..."

# Hvilke verdensmål er relevante for projektet?

## a) Kobling til Regional Udviklings strategi

Start med at se på Regional Udviklings målbillede med de ni mål. Hvilke målbillede-mål er mest relevante for jeres projekt? Hvad er de oplagte verdensmål for dette målbillede?

Find de vigtigste verdensmål for projektet. Brug verdensmålkortene i dette step.

Mål i RU's målbillede		Vigtigste verdensmål
Mere bæredygtig mobilitet	9, 11	 
Mangfoldigt kulturliv til flere	10	
Lokalsamfund i bæredygtig udvikling	11, 4	 
Kvalitetsuddannelser til alle og flere med fremtidens kompetencer	3, 4, 8, 9	   
Beskyttelse af mennesker og miljø mod jordforurening	3, 6	 
Bæredygtige hospitaler og institutioner	3, 7, 9, 12	   
Sikring af råstoffer og ressourcer	12, 13	 
En klimarobust region	11, 13, 14, 15	   
Stærkere samarbejde om innovation inden for sundhed og life science	3, 9	 



## b) Grovsortering af relevante verdensmål

Tag verdensmål-kortene. Start med de oplagte verdensmål i tabellen ovenfor og fortsæt derefter igennem resten. Vurdér om verdensmålets formulering er relevant for projektet – fx for Mål 3: *"Et sundt liv for alle og trivsel for alle aldersgrupper"*. **Kig kun på forsiden af verdensmålskortet.**

**Tommelfingerregel:** I kan formulere i én sætning, hvordan det pågældende verdensmål er relevant.

OBS: Kobling af Regional Udviklings målbilleder til verdensmål i tabellen er til inspiration, og det skal ikke ses som en endelig facitliste. I skal selv gå igennem ordlyden i alle 17 verdensmål – og vælge relevante mål.



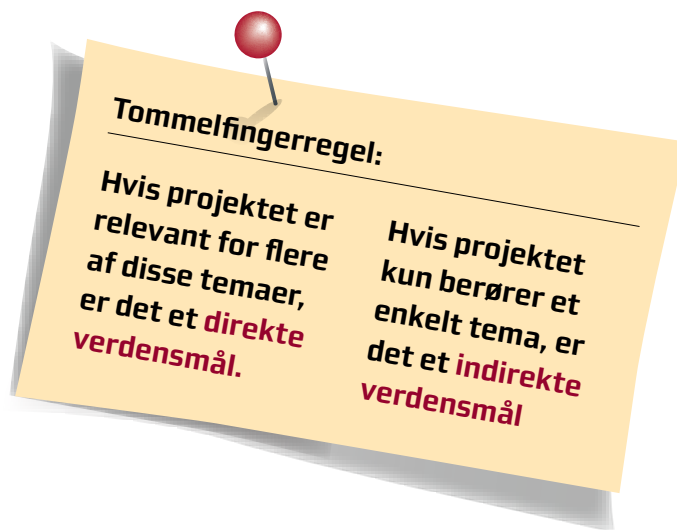
### c) Kategoriser i direkte og indirekte verdensmål

I skal nu prioritere i de udvalgte verdensmål.

Tag hvert af de udvalgte verdensmål og vurder dem ift. de temaer, de dækker. **Temaerne står på verdensmålskortets bagside og kan også ses på de følgende to sider i guiden.**

Der er ingen grænse for, hvor mange eller hvor få verdensmål I skal vælge.

De fleste ender med at vælge 1-5 direkte verdensmål.



## Husk

**Hvert verdensmål rummer mere end bare en kort overskrift.** I skal være sikre på, at I ved, hvad hvert verdensmål dækker, inden I vælger det til eller fra.

**Undgå at dykke ned i delmål i dette step;** det er ikke nødvendigt lige nu.

**Hold fokus** på at få udvalgt de relevante verdensmål og prioriter dem som direkte eller indirekte ift. jeres projekt.










**OBS: Husk på jeres motivation fra step 1.**

Hvis I kommer i tvivl, så tag udgangspunkt i den.

# De 17 verdensmål

Nedenstående kan printes som "kort" til brug i arbejdet.

 Verdensmål	Temaer*
 <p><b>1</b> AFSKAF FATTIGDOM</p>	Afskaffe alle former for fattigdom i verden
 <p><b>2</b> STOP SULT</p>	Adgang til tilstrækkelig og næringsrig mad; Stoppe fejlernæring; Mere bæredygtigt landbrug, som er tilpasset klimaforandringerne og bevarer naturen
 <p><b>3</b> SUNDHED OG TRIVSEL</p>	Sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper
 <p><b>4</b> KVALITETS- UDDANNELSE</p>	Reducere for tidlig død pga. sygdomme, forurening, kemikalier og trafikulykker; Forebygge og behandle alkohol- og stofmisbrug; Begrænse tobaksrygning; Fremme mental sundhed og trivsel
 <p><b>5</b> LIGESTILLING MELLER KØNNE</p>	Sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og muligheder for livslang læring
 <p><b>6</b> RENT VAND OG SANITET</p>	Lige adgang til uddannelse og dagtilbud; Tekniske, erhvervs-, og videregående uddannelser af høj kvalitet; Flere skal have relevante færdigheder for beskæftigelse, gode job og iværksætteri
 <p><b>7</b> BÆREDYGTIG ENERGI</p>	Opnå ligestilling mellem kønne og styrk alle kvinders og pigers rettigheder og muligheder
 <p><b>8</b> ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST</p>	Sikre at alle har adgang til vand og sanitet og at dette forvaltes bæredygtigt
	Rent drikkevand og ordentlige toiletforhold; Reducere forurening; Øge genanvendelsen af spildevand; Effektivisere vandforbruget; Beskytte økosystemer; Lokal deltagelse i forvaltningen af vandressourcerne
	Sikre at alle har adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til en overkommelig pris
	Øge andelen af vedvarende energi; Effektivisere energiforbruget; Internationalt samarbejde og forskning i ren energi og teknologi
	Fremme vedvarende, inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, fuld og produktiv beskæftigelse, samt anstændigt arbejde for alle
	Bæredygtig økonomisk vækst; Fuld beskæftigelse også for unge og personer med handicap; Øget produktivitet og opgradering af teknologi uden øget miljø- og klimabelastning; Gode ansættelsesvilkår og anstændige jobs

Verdensmål		Temaer*
	Bygge robust infrastruktur, fremme inklusiv og bæredygtig industrialisering og understøtte innovation	Opgradere industri og infrastruktur; Understøtte innovation og forskning; Øge brugen af rene og miljøvenlige teknologier; Give små og mellemstore virksomheder adgang til lån; Sikre bedre internet og videndeling
	Reducer ulighed i og mellem lande	Indkomststigninger for de dårligst stillede; Inklusion af marginaliserede grupper; Ansvarlig migration; Lige muligheder for alle i samfundet
	Gøre byer, lokalsamfund og bosættelser inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige	Sikre flere mennesker adgang til en bolig, de har råd til at bo i; Skabe et bæredygtigt transportsystem; Minimere byernes samlede miljøbelastning; Skabe sammenhæng mellem land og by
	Sikre bæredygtige forbrugs- og produktionsformer	Håndtere kemikalier forsvarligt og reducere mængden af affald; Reducere madspild og udnytte naturressourcer effektivt; Fremme bæredygtighed i offentlige indkøb
	Handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser	Fremme tiltag mod klimaforandringer; Sikre os mod klimarelaterede risici; Sikre midler til grønne investeringer
	Bevare og sikre bæredygtigt brug af verdens have og deres ressourcer	Stoppe overfiskeri og destruktive fiskemetoder; Beskytte kyst- og havområder; Forhindre forurening af havene; Give småfiskere adgang til havets ressourcer og til markeder
	Beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land, bekæmpe ørkendannelse, standse udpining af jorden og tab af biodiversitet	Opretholde biodiversitet; Beskytte skove og beskyttede arter; Bæredygtig brug af økosystemer på land og i ferskvand
	Støtte fredelige og inkluderende samfund. Give alle adgang til retssikkerhed og opbygge effektive, ansvarlige og inddragende institutioner på alle niveauer	Reducere vold; Bekæmpe organiseret kriminalitet; Fremme retssikkerheden; Reducere korrupcion og bestikkelse; Håndhæve ikke-diskriminerende love og politikker
	Styrke det globale partnerskab for handling og øg midlerne til at nå målene	Fremme partnerskaber på tværs af erhvervsliv, civilsamfund og politik; Dele viden om teknologier; Sikre frihandel; Finansiere udgifter via skatter; Udviklingsbistand til udviklingslandene

\*Temaerne er formuleret ud fra de i alt 169 delmål med tanke på, hvad der er mest relevant i en dansk kontekst. [www.voresmaal.dk](http://www.voresmaal.dk)

## Hvilke delmål er relevante for projektet?

For de 17 verdensmål findes i alt 169 delmål. For det/de direkte mål I har valgt, vil der måske være 1-2 delmål, der er særligt relevant for jeres projekt.

Brug procesværktøjet til at holde styr på delmålene. Værktøjet er nemt at bruge og indeholder en vejledning. I kan også bruge de [printbare FN delmålsark](#) på side 15 – eller klik ind på [www.verdensmaalene.dk](http://www.verdensmaalene.dk).

I skal kende delmålene for at kunne formulere, hvordan jeres projekt bidrager til verdensmålene.



FN delmålsark

Processværktøj

Nu handler det om at gå i dybden med de relevante verdensmål og delmål.

- ▶ **Vær helt sikre på,** at I forstår hvad delmålene fokuserer på, før I vælger dem fra.
- ▶ **Er I i tvivl,** så gå med jeres mavefornemmelse – I kan altid vælge et delmål til/fra igen senere.
- ▶ **Tag den tid, det tager:** Er det første gang I sidder med verdensmålene, tager det længere tid, end når I har været processen igennem nogle gange.

**Nu har I et godt og velbeskrevet udgangspunkt for at gå mere i dybden.**

## SÅDAN GØR I

## Hvordan bidrager projektet positivt/negativt til delmålene?

Her skal I tænke over, om og hvordan andre medarbejdere, afdelinger eller andre i Region Midtjylland og eksterne aktører kan bidrage til projektet – og bliver påvirket af projektet.

Det skal I diskutere og formulere så præcist som muligt.

Til det kan I bruge procesværktøjet og følge guiden deri. Alternativt kan I bruge spørgsmålene nedenfor.

På side 15 kan I finde et printbart ark "Projektbidrag til FN delmålene", hvor I kan skrive jeres noter ind.

Nedenfor har I nogle spørgsmål, der kan hjælpe jer på vej:

Guidende spørgsmål	
<b>Projektets relation til delmålet</b>	Beskriv den del af projektets mål/målsætninger, der har en relation til det specifikke FN delmål.
<b>Konkrete handlinger/aktiviteter i relation til delmålet</b>	Beskriv de konkrete aktiviteter, der bidrager til FN delmålet.
<b>Organisatorisk inddragelse</b>	Hvem i og udenfor teamet er involveret i disse aktiviteter?
<b>Kvalitative bidrag</b>	Beskriv projektets kvalitative bidrag til FN delmålets opfyldelse (Positivt/negativt – tilsigtede/utilsigtede).
<b>Projektinteraktioner</b>	Vurdér og beskriv interaktioner og påvirkninger imellem de konkrete handlinger/aktiviteter og andre planlagte eller igangværende projekter/aktiviteter i Region Midt – med fokus på kobling til FN delmålet og mål i RM målbilledet.
<b>Aktørindflydelse</b>	Hvilke aktører har indflydelse på projektets bidrag til FN delmålet udenfor Region Midtjylland/Danmark etc? (Positivt/negativt – tilsigtet/utilsigtet).
<b>Relevante indikatorer for bidrag</b>	Anfør relevante målbare indikatorer for den kvantitative mål opfyldelse af FN delmålet og mål i RM målbilledet. F.eks. "antal, %, t CO <sub>2</sub> , MWh".
<b>Datakilde</b>	Anfør datakilde, hvorfra det kvantitative bidrag kan hentes, og frekvens herfor hvis muligt.

## Hvilke aktiviteter skal der til, for at I kommer i mål?

Dette vigtige sidste step handler om at samle op på processen: Hvad har I lært af at tænke jeres projekt i relation til verdensmålene? Hvad kan I gøre bedre?

I skemaet nedenfor er eksempler på, hvad I kunne tage af beslutninger fremadrettet. Der er eksempler, der kan bruges, uanset om I bruger guiden på et nyt eller et igangværende projekt.

Her beslutter I, hvilke konsekvenser og handlinger der skal til for at komme i mål med den motivation og målsætning, som I fandt frem til i step 1.

<b>Samarbejds-metoder</b>	<p><b>I beslutter</b>, at I for fremtiden altid vil bruge denne verdensmål-guide ved projektopstart.</p> <p><b>I tager initiativ</b> til et dialogmøde på tværs af teams for at afdække synergier og samarbejdsmuligheder på konkrete projekter. I tager afsæt i verdensmålene.</p>
<b>Evaluering og målopfyldelse</b>	<p><b>Nyt projekt:</b> I planlægger, hvornår og hvordan I vil måle og evaluere, hvordan jeres projekt bidrager til verdensmålene.</p> <p><b>Igangværende projekt:</b> I beslutter at måle og evaluere løbende fra nu af.</p> <p><b>Afsluttet projekt:</b> I evaluerer, hvordan jeres projekt har bidraget til verdensmålene og dokumenterer effekten.</p>
<b>Vidensdeling</b>	<p><b>I holder et oplæg</b>, hvor I fortæller om projektet og dets bidrag til verdensmålene.</p> <p><b>I hjælper andre</b> med at bruge verdensmålene ved projektarbejde</p>
<b>Ekstern kommunikation</b>	<p><b>I laver en verdensmål-case</b>, som kan bruges på hjemmesider, sociale medier, til beslutningstagere, samarbejdspartnere m.fl.</p> <p><b>I laver en pressemeddelelse</b> målrettet de medier, som jeres målgruppe bruger.</p>

# Værktøjer og inspiration

<b>Motivationsark</b> (pdf)	<b>Verdensmålskort</b> (pdf)	<b>Procesværktøj</b> (Excel)	<b>Verdensmålscases</b> (pdf)
<b>FN delmålsark</b> (pdf)	<b>Projektbidrag til FN delmålene</b> (pdf)		<b>Step 5 ark</b> (pdf)

I en digital version af guiden kan man klikke på de forskellige værktøjer. Alt materiale kan også findes på [www.fn17.rm.dk](http://www.fn17.rm.dk)

## Nyttige links:

[www.verdensmaal.org](http://www.verdensmaal.org)

[www.verdensmaalene.dk](http://www.verdensmaalene.dk)

[www.voresmaal.dk](http://www.voresmaal.dk)

[www.dst.dk/da/Statistik/Sdg](http://www.dst.dk/da/Statistik/Sdg)

<https://un.dk/da/om-fn/verdensmaalene>

<https://sdg-tracker.org>

Følg med på:

[fn17.rm.dk](https://fn17.rm.dk)

#dksdg

#fn17midt